

væsentlige var i Stand til at udføre dem ved Landets egen Arbejdskraft. Hvis man begynder en to, tre store Baneanlæg paa en Gang, kan man tvinge Entreprenørerne, som faa Arbejdet i Entreprise, til at indkalde fremmede Arbejdere baade for at skaffe sig billigere Arbejdskraft men ogsaa for at faa Arbejdet udført indenfor den Tid, i hvilken det ønskes udført. Naar saa et saadant Arbejde er færdigt, og der er indkaldt mange fremmede Arbejdere, vil man have en Arbejdskraft paa Stedet, som der ikke er Brug for, og dette kunde virke uheldigt for de paagældende og mange Gange ogsaa for de paagældende Kommuner. I Loven af 8de Maj 1894 om de mange private Jærnbaneanlæg findes der en Bestemmelse, hvorefter de private Koncessionshavere skulle være underkastede Ministeriets Bestemmelser med Hensyn til Anvendelse af indenlandsk Arbejdskraft, med Hensyn til Forbud mod Arbejde paa Søn- og Helligdage, med Hensyn til Ulykkesforsikring osv. Det kan siges at være formelt rigtigt, at man ikke behøver at optage saadanne Bestemmelser i en Lov, der gælder Statsbaneanlæg, idet man tør gaa ud fra, at Regeringen vil anvende samme Synspunkt for de Arbejder, der udføres direkte under dens Ledelse, som man vil anlægge over for private, men jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at Regeringen, til Trods for denne Bemyndigelse, ikke har draget Omsorg for, at Arbejdet ved de private Baneanlæg blev udført af Hjemlandets Arbejdskraft. Der haves Eksempler paa, endogsaa fra sidste Sommer, at man til private Anlæg, hvor man havde udelukket danske Arbejdere, indforskrev 150—200 fremmede Arbejdere. Det var under en Krigstilstand, men man har gjort noget lignende ved andre større Anlæg, fordi de skulde forceres saa stærkt, at man ansaa det for nødvendigt at tage fremmed Arbejdskraft ind. Jeg vil, som sagt, meget opfordre Regeringen til at lægge sin Arbejdsplan paa en saadan Maade, at det bliver muligt at udføre Arbejdet ved vor egen Arbejdskraft.

Jeg vil endvidere gerne spørge den høje Regering, om det er dens Agt — der skal jo bygges to store Dampfærger — at lade dem bygge her i Landet. Det er mig bekendt, at vore private Skibsværfter — vi have jo to store — ikke ere saa stærkt optagne, at de jo kunne udføre Arbejdet. Paa den anden Side er der gentagne Gange under Finanslovbehandlingen her bleven klaget fra den højttærede Marineministers Side over, at han paa Grund af de knappe

Bevillinger til militære Formaal ikke havde tilstrækkeligt at gøre paa Holmen, og jeg tænker mig derfor, at man, hvis det skulde vise sig, at vore private Skibsværfter ikke kunde naa at bygge disse to Færger, maaske kunde lade den ene udføre paa Statens Skibsværft ovre paa Holmen. Jeg synes, det vilde være en ganske naturlig Ting, om man gjorde det, og jeg vilde anse det for i høj Grad urimeligt, om man vilde gaa til Udlandet. Det samme gælder Vognmateriellet. Der skal til disse Baner tilvebringendes en Del Materiel, Maskiner, Gods- og Personvogne osv., og naar man gør sine Forarbejder i Tide, kan man jo lade sine Bestillinger række over et længere Tidsrum, hvorved de to Fabrikker, som findes her i Landet for Tilvirkning af Jærnbane Materiel, særlig af Vogne, ikke i særlig Grad endnu af Maskiner, vilde kunne udføre det. Naar man bærer sig ad saaledes, at man venter i Administrationen med sine Planer og Tegninger og saa pludselig kaste dem ud en kort Tid, før Arbejdet skal være færdigt, kan man blive tvungen til at søge til Udlandet, fordi Hjemlandets Fabrikker da ikke kunne udføre Arbejdet. Men naar man bærer sig fornuftig ad, saa at man søger at faa Forarbejderne færdige i rette Tid, kan man faa udrettet dette Arbejde i Landet, baade til Gavn for Statsbanerne selv og til Gavn for vort Lands Industri. Det kan være, at Arbejdet under Tiden kan blive lidt dyrere ved at lade det udføre her i Landet, det er muligt. Men paa den anden Side maa det dog erindres, at vore hjemlige Skibsbyggerier og ogsaa vore Fabrikker for Tilvirkning af Jærnbanevogne ogsaa levere Materiel til Udlandet, saa det tyder dog paa, at vi meget godt kunne konkurrere med Udlandet med Hensyn til Arbejdets Godhed og sikkert ogsaa med Hensyn til Prisen. Men selv om der kunde være en ringe Fortjeneste for Statsbanerne ved at gaa til Udlandet, have de ikke Ret til at gøre det; denne Ret maa man forbeholde private. Man kan ikke forlange, at private skulle betale mere for et Arbejde her i Landet, end de kunne faa det udført for i Udlandet, men man kan forlange af Staten, at den gør, hvad den kan, for at fremme den nationale Industri og for at skaffe Landets egne Arbejdere saa meget at bestille, som det er gørligt. Jeg maa beklage, at Forholdet er dette, som der er faldet en Bemærkning om, at vi nok have en Minister, men egentlig ikke en Regering. Jeg vil imidlertid haabe, at den, der kommer til at føre denne Lov ud